

VZGOJNI NAČRT OSNOVNE ŠOLE TONČKE ČEČ

Na podlagi Zakona o osnovni šoli (Ur. list RS št.: 81/06, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12 – ZUJF, 63/13, 46/16 – ZOFVI-K in 76/23) je Svet zavoda OŠ Tončke Čeč, Trbovlje z dnem 26. 9. 2023 sprejel vzgojni načrt.

1 UVOD

Vzgojni načrt je dokument, v katerem so opredeljene temeljne vrednote in načela, za katera se zavzemamo v naši šoli ter vzgojne dejavnosti in ukrepanje, s katerimi se bomo le-tem tudi približali. Za uresničevanje temeljnih vrednot in načel ter ciljev osnovnošolskega izobraževanja iz 2. člena Zakona o osnovni šoli si bomo prizadevali vsi delavci šole in učenci, pri tem pa bomo sodelovali s starši ter širšim okoljem.

Z vzgojnim načrtom želimo:

- Prispevati k sproščnim in spoštljivim medsebojnim odnosom, ki bodo v zadovoljstvo vsem udeleženi v procesu vzgoje in izobraževanja naše šole.
- Skrbeti za doslednost, red in varnost vseh udeleženi v procesu vzgoje in izobraževanja naše šole.
- Skrbeti za kvalitetno delo v naši šoli.
- Skrbeti za ugodno klimo med vsemi udeleženci vzgojno-izobraževalnega procesa naše šole.

Zavedati se moramo pomena življenja v skupnosti, ki izpostavlja human razvoj, v katerem se izraža skrb za okolje, sočloveka in prihodnost.

2 VIZIJA ŠOLE

S srčnostjo izobražujemo, usmerjamo in motiviramo učence za doseganje celostnega razvoja vsakega posameznika.

V medsebojnem sodelovanju učencev, staršev in učiteljev v varnem in vzpodbudnem okolju oblikujemo samostojne, odgovorne, ustvarjalne in radovedne učence, ki aktivno sodelujejo pri svoji rasti. Tako učence opolnomočimo za nadaljnje življenjske izzive, saj vedo, kdo so in kaj zmorejo.

3 VREDNOTE ŠOLE:

- spoštovanje,
- znanje,
- empatija,
- srčnost,
- odgovornost,
- pripadnost,
- ustvarjalnost,
- medsebojni odnosi,
- delovne in učne navade ter
- vztrajnost.

Vrednote nas usmerjajo v življenju. Pomagajo nam, da vemo, kam naj »potujemo« in nam osmišljajo življenje. Iz njih izvirajo naša prepričanja in stališča, zavzetost ter dolgoročni cilji. Naše vrednote so tako bistven del vzgojnega načrta. Z vzgojnim delovanjem želimo vplivati na ponotranjenje omenjenih vrednot pri vseh udeležencih vzgojno-izobraževalnega procesa in s tem vplivati na kakovost življenja posameznika in celotne družbe.

Izhodišča za uresničitev vzgojno-izobraževalnih ciljev bodo naslednja načela:

- načelo osebnega zgleda,
- načelo medsebojnega spoštovanja,
- načelo strpnosti in sprejemanja drugačnosti,
- načelo preventivnega in proaktivnega delovanja,
- načelo medsebojnega sodelovanja (delavci šole, učenci, starši in širše okolje),
- načelo prevzemanja odgovornosti za svoja dejanja,
- načelo učinkovite komunikacije in konstruktivnega reševanja konfliktov.

4 SODELOVANJE S STARŠI

Pri uresničevanju vzgojno-izobraževalnih ciljev si prizadevamo za konstruktiven dialog s starši, pri čemer bomo izhajali iz vzajemno sodelovalnega odnosa, kar pomeni, da bomo vključevali starše v življenje in delo šole.

Za starše so zelo pomembne pogovorne ure, individualni pogovori in svetovanje staršem otrok s težavami na učnem ali vzgojnem področju.

Posebno pozornost bomo namenili razvijanju občutljivosti, senzibilnosti v zaznavanju dogodkov, težav in sprememb.

Staršem na naši šoli omogočamo različne oblike sodelovanja:

1. pogovorne ure (dopoldanske, popoldanske in po dogovoru),
2. roditeljske sestanke,
3. svetovalne pogovore s svetovalnimi delavci šole,
4. svetovalne pogovore s strokovnimi sodelavci za otroke s posebnimi potrebami,
5. predavanja različnih strokovnih delavcev s področja vzgoje in izobraževanja,
6. dan odprtih vrat za prvošolce,
7. karierno svetovanje,
8. v skladu z zakonodajo šola omogoča staršem sodelovanje v svetu staršev, svetu šole,
9. obveščanje o zanimivih temah, delavnicah in predavanjih različnih zunanjih strokovnjakov, centrov, zavodov ...,
10. usmerjanje v starševske delavnice, v šolo za starše in v druge ustanove.

Učitelji obveščajo starše na različne načine: ustno in pisno (po telefonu, preko šolske spletne strani, z obvestili ...).

Dolžnosti staršev vključujejo skrb za redno prihajanje otroka v šolo in zagotovo ustrezni potrebščini za pouk, sprotno obveščanje šole o zdravju in dobrobiti otroka, hkrati pa so za otroka dolžni zagotavljati varno in spodbudno okolje. V kolikor šola zazna, da za otroka ni primerno poskrbljeno oziroma šola presodi, da odzivi staršev na pobudo šole niso v otrokovem najboljšem interesu, se kot šola za pomoč in podporo lahko obrnemo tudi na Center za socialno delo oziroma druge ustrezne institucije.

5 VZGOJNE DEJAVNOSTI

Osnovni cilj vzgojnih dejavnosti OŠ Tončke Čeč je oblikovanje okolja, v katerem učenci uspešno zadovoljujejo temeljne telesne, duševne, socialne in duhovne potrebe, razvijajo samostojnost in pozitivno samopodobo ter pridobijo čut za odgovornost. Z vzgojnimi dejavnostmi torej želimo učencem približati že omenjene vrednote.

Za doseganje ciljev vzgojne razsežnosti in vrednot bomo izvajali naslednje dejavnosti:

5.1 PREVENTIVNE IN PROAKTIVNE VZGOJNE DEJAVNOSTI

Vzgojne dejavnosti v okviru preventivnega in proaktivnega vzgojnega delovanja se na šoli odvijajo vsakodnevno. Veliko pozornosti bomo namenili skrbi za doseganje čimbolj celostnega razvoja, torej tako na področju telesnega, duševnega in socialnega zdravja otrok in zaposlenih.

Razred/oddelek je primarna socialna skupina v šoli, zato bomo pozornost namenili oblikovanju dobrih medosebnih odnosov, skrbi za vrstnike, spoštovanju in upoštevanju različnosti ter reševanju problemov v oddelku.

Razrednik in učitelji bodo redno spremljali oddelek, dogajanja med učenci in se dosledno odzivali na probleme oddelka ali posameznikov v oddelku. Pri tem bodo upoštevali razvojni nivo učencev in posebnosti posameznih učencev. Ure oddelčne skupnosti bodo namenjene tudi obravnavi različnih življenjskih situacij, problemov učencev, hkrati pa bodo prostor za krepitev odnosov, samozavedanja in povezovanja v razredni skupnosti.

Tematsko usmerjene vzgojne dejavnosti šole bomo organizirali v okviru ur oddelčne skupnosti, dnevnih dejavnosti, vzgojne dejavnosti znotraj interesnih dejavnosti, govornih ur za učence in starše ali v sklopu posebnih šolskih projektov. Težave poskušamo reševati sproti in se trudimo zaznati širok spekter vzgojnih momentov. Pomembno vlogo pri zagotavljanju preventivne in proaktivne vzgojne dejavnosti imajo tudi starši. Podrobnosti sodelovanja s starši so navedene v točki 4.

5.2 SVETOVANJE IN USMERJANJE

bo namenjeno učencem, posredno tudi njihovim staršem, pri reševanju njihovih lastnih problemov, ki so povezani:

- z razvojem učenca,
- s šolskim delom,
- z odnosi med vrstniki in odraslimi,

- z razvijanjem samopodobe in prevzemanjem odgovornosti.

Tovrstno svetovanje izvajajo vsi strokovni delavci šole, in sicer pri urah pouka, v okviru oddelčnih skupnosti, po pouku (pogovor, govorilne ure za učence), ko pride do težav in konfliktov oziroma ko učenec potrebuje nasvet, usmerjanje ali pomoč.

Usmerjanje in svetovanje lahko poteka:

- v času šolskih obveznosti (ure oddelčne skupnosti),
- v času izven urnika (pogovorne ure učiteljev, šolska svetovalna služba), za kar se bomo dogovarjali s starši sprotno za vsak primer posebej.

Svetovanje in usmerjanje poteka v obliki pogovora med delavci šole in učenci, ki zadeva:

- šibkosti ali težave v otrokovem šolskem funkcioniranju,
- odnose z vrstniki in
- enkratne ali občasne kršitve šolskega reda.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da otrok potrebuje dlje časa trajajoče spremljanje, usmerjanje in svetovanje v okviru šole, se lahko s starši dogovori za čas, v katerem bo ta proces potekal.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da se pri učencu pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih šolska obravnava ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti, bomo staršem predlagali obravnavo psiho-socialne pomoči v zunanjih ustanovah.

Cilji svetovanja in usmerjanja učencev so:

- oblikovati lastne cilje in načine uresničevanja,
- učinkovito organizirati svoje šolsko in domače šolsko delo,
- spremljanje svojega dela in uspešnost,
- razmišljanje, presojanje in vrednotenje svojega vedenja in ravnanje drugih,
- prevzemanje odgovornosti za svoje ravnanje,
- vživljanje v ravnanje drugih,
- razumeti razloge za neprimerno vedenje,
- konstruktivno reševati probleme in konflikte,
- ustrezno ravnati v situacijah, v katerih so prisotni stres, strah, čustvena napetost, frustracije, apatičnost, doživljanje neuspehov ...,
- razvijanje pozitivne samopodobe,
- doseganje ciljev, ki jih zastavi šola ipd.

5.3 RESTITUCIJA

Restitucija je metoda, ki učencu (povzročitelju škode), omogoča, da poravna/popravi povzročeno škodo drugemu, skupini ali šoli. To se nanaša tako na materialno, predvsem pa na etično, socialno in psihološko področje; pri čemer je poravnava smiselno povezana s povzročeno škodo.

Gre torej za ustvarjalno reševanje problema, ne pa zgolj za kaznovanje. Namen metode je dosežen, ko oškodovanec potrди, da se s poravnavo strinja, povzročitelj pa sprejme odgovornost za svoje ravnanje ter poravna povzročeno škodo.

V postopku restitucije ukrepi niso vnaprej določeni, potrebno jih je smiselno povezati s povzročeno škodo na:

- socialnem področju in medsebojnih odnosih,
- področju znanja,
- področju dobrin, lastnine.

Cilj restitucije je tako konstruktivno reševanje konfliktov, sprememba vedenja in medsebojnih odnosov.

Pri tej metodi sta glavna akterja povzročitelj in oškodovanec, strokovni delavci so le spodbujevalci, usmerjevalci in spremljevalci tega procesa.

Postopek restitucije:

1. Strokovni delavec učenca seznaní oz. mu pomaga ozavestiti se s posledicami svojega ravnanja.
2. Učenec poišče načine, s katerimi bo svojo napako – škodo popravil.
3. Strokovni delavci predvsem spodbujajo, usmerjajo in spremljajo proces restitucije.
4. Navodila strokovnih delavcev v postopku restitucije so za učenca obvezujoča.
5. Postopek je končan, ko oškodovanec potrди, da je zadovoljen s poravnavo in ko povzročitelj tako na čustvenem in miselnem nivoju sprejme svoje ravnanje kot nekaj, kar je dolžan storiti, če prej z nepremišljenim ravnanjem povzroči kakršnokoli škodo.
6. Z opravičilom in povrnitvijo v prvotno stanje se škoda izniči (se ne dodeljuje drugih ukrepov).

Izvajanje vzgojnih ukrepov bo potekalo v skladu z nadaljevanjem in/ali stopnjevanjem motečega vedenja. Glede na to se bodo izbirale intervencije iz preventive, restitucije in vzgojnih ukrepov. O zaporedju se odloča učitelj sam, skupaj s timom, učiteljskim zborom, glede na stopnjo motečega vedenja.

5.4 MEDIACIJA

Možna oblika vzgojnega delovanja je lahko tudi mediacija. Mediacija je metoda, kjer se konflikti rešujejo s pomočjo tretje osebe; posrednika ali mediatorja. Vpleteni se, ob pomoči mediatorja, pogovorijo, izmenjajo mnenja, izrazijo čustva in težave ter ugotovijo, kje je vzrok konflikta. Pri tem je mediator (vrstnik ali odrasla oseba) le posrednik, ki ne posega v reševanje konflikta, popolno odgovornost za to namreč prevzamejo udeleženci. Ti sami najdejo rešitev, s katero bodo vsi zadovoljni.

Cilj mediacije je konstruktivno komuniciranje in reševanje konfliktov, prevzemanje odgovornosti, sprememba vedenja in izboljšanje medsebojnih odnosov.

6 POHVALE, PRIZNANJA IN NAGRADE

Učenci ali skupine učencev lahko za uspešno in prizadevno delo v šoli prejmejo pohvale, priznanja in nagrade.

Pohvale, priznanja in nagrade učencem ali skupinam učencev predlagajo:

- oddelčne skupnosti in skupnost učencev šole,
- razrednik,
- drugi strokovni delavci šole,
- mentorji dejavnosti,
- ravnatelj.

Pohvale so lahko ustne ali pisne. Kadar se učenec ali več učencev izkaže s prizadevnostjo pri enkratni ali kratkotrajni aktivnosti, so ustno pohvaljeni.

Priznanja podeljuje učencem ravnatelj šole ali razrednik za delo oziroma dosežek, ki je pomemben za celotno šolo ali znatno prispeva k ugledu šole v širši skupnosti.

Učenci, ki prejmejo priznanje, so lahko tudi nagrajeni. Vrsto nagrade za posameznega učenca določi ravnatelj v sodelovanju z razrednikom oziroma mentorjem. Praviloma so nagrade knjige ali pripomočki, ki jih učenec lahko uporablja pri pouku ali drugih dejavnostih šole.

Priznanja in nagrade podeljuje ravnatelj ali razrednik ob posebnih priložnostih na slavnosten način.

7 VZGOJNI UKREPI

7.1 VZGOJNI UKREPI

Izvajanje vzgojnih ukrepov je povezano z nudenjem podpore in vodenjem učenca, iskanjem možnosti in priložnosti za spremembo neustreznega vedenja. Če učenec krši šolska pravila in so bile predhodno izvedene druge vzgojne dejavnosti (navedene pod točko 5), bo šola izrekla vzgojni ukrep. Tovrstne ukrepe bomo uporabili:

- učenec ponavljala iste kršitve,
- učenec noče sodelovati pri reševanju problemov,
- učenec ne spoštuje in ne upošteva pravic drugih,
- gre za hudo kršitev (ogrožanje, nasilje, nevarnost, trpinčenje, poškodovanje in odtujevanje tuje lastnine).

Vzgojni ukrepi posredno pomagajo učencu spremeniti svoje vedenje. Pri izbiri vzgojnih ukrepov upoštevamo razvojne in osebne značilnosti učencev.

Pri izrekanju vzgojnih ukrepov sodelujejo učenec, starši/zakoniti zastopniki in strokovni delavci šole, ki na podlagi razgovora oblikujejo rešitev. Učencem in staršem se pojasni razlog za izrek ukrepa, oblika, trajanje, cilji, ki jih želimo z ukrepom doseči ter način preverjanja učinkovitosti

ukrepa. Če starši odklonijo sodelovanje, odklonitev ne zadrži uporabe vzgojnega ukrepa (v tem primeru ga določijo strokovni delavci ali za to ustrezne institucije).

Odločitev je lahko individualna (strokovni delavec) ali skupinska (učiteljski zbor). Vzgojni ukrep je za učenca in njegove starše obvezujoč.

Vrste vzgojnih ukrepov:

- a. **Vsakodnevni ali tedenski kontakti s starši** in poročanje o otrokovem vedenju v šoli.
- b. **Pogostejši prihodi staršev** v šolo ter razgovor z učencem in strokovnim delavcem o dogajanju in doživljanju v šoli.
- c. **Ukinitev nekaterih pravic učencu**, ki so povezane s kršitvami šolskih pravil, s pridobljenimi statusi in ugodnostmi, ki jih šola nudi učencem.
- d. **Povečan nadzor** nad učencem v času, ko je v šoli, a ne pri pouku, ko učenec čaka na drugo dejavnost po urniku. Nadzor je potreben, če učenec pogosto krši hišni red in pravila šolskega reda in bi lahko med čakanjem izpeljal neprimerno dejanje ali povzročil škodo ali ima prepoved približevanja določenemu učencu, seveda v okvirih, ki jih določa nujnost zadrževanja v istih prostorih.
- e. **Zadržanje na razgovoru po pouku** – v zvezi z reševanjem problemov, ki jih učenec povzroča med poukom, lahko učitelj zadrži učenca na razgovoru po pouku.
- f. **Dodatno spremstvo** ali pa se za takega učenca organizira nadomestni **vzgojno-izobraževalni proces v šoli**. V primerih izvajanja pedagoškega procesa izven šole lahko šola za učence, ki z neupoštevanjem navodil lahko ogrožajo svojo varnost in varnost drugih, poskrbi za posebno **spremstvo** strokovnega delavca. V primerih, ko to ni možno, pa poskrbi za **nadomestni vzgojno-izobraževalni proces v šoli**.
- g. **Odstranitev učenca od pouka** je možna, kadar učenec s svojim vedenjem onemogoča normalno izvedbo pouka kljub predhodnim pogovorom, dogovorom in opozorilom. Cilj odstranitve je vzdrževanje jasno postavljenih meja in sprejemljivega vedenja, omogočanje resnega sodelovanja učenca in učitelja pri reševanju problema, omogočanje nemotenega učenja drugih učencev v oddelku ali učni skupini. Učenec v času odstranitve opravlja delo pod nadzorom strokovnega delavca. V primeru odstranitve učenca od pouka mora učitelj z njim opraviti razgovor še isti dan. Skupaj analizirata nastali položaj in se dogovorita o nadaljnjem sodelovanju.
- h. **Začasen odvzem naprav ali predmetov**, s katerimi učenec ogroža varnost ali onemogoča nemoteno izvedbo pouka. O takem odvzemu strokovni delavec, ki je predmet odvzel, še isti dan obvesti starše učenca, ki odvzeti predmet v šoli tudi prevzamejo.

i. **Restitucija** (točka 5.3).

j. **Šola lahko oblikuje in izvaja tudi druge vzgojne ukrepe**

Učencu in njegovim staršem v najkrajšem možnem času pojasnimo razloge za takšno odločitev, obliko in trajanje ukrepa ter načine, s katerimi bomo preverili, ali je ukrep učinkoval.

V primerih, ko to ni mogoče (npr. odstranitev učenca od šolske ure), se razgovor opravi čim prej, ko je mogoče, praviloma še isti dan. Vzgojni ukrep je za učenca in njegove starše obvezujoč in se mu morajo podrediti.

V primeru težav učenca pri določnem predmetu oz. učitelju tudi starši upoštevajo načelo postopnosti:

1. Reševanje problema z **učiteljem**; pogovor in dogovor.
2. Sodelovanje **razrednika** pri obravnavi problema; če se težave ponavljajo oz. stopnjujejo in se stanje ni izboljšalo.
3. Sodelovanje **svetovalne službe**; če se težave ponavljajo oz. stopnjujejo in se tudi ob sodelovanju razrednika stanje ni izboljšalo.
4. Sodelovanje vodstva šole; če se težave ponavljajo oz. stopnjujejo in se tudi ob sodelovanju razrednika in svetovalne službe stanje ni izboljšalo.

Izdani vzgojni ukrepi se beležijo v ustreznih zapisih, ki jih vodi razrednik in svetovalna služba oziroma oseba, ki vodi obravnavo.

Namen izrekanja vzgojnih ukrepov je prevzemanje odgovornosti za lastna dejanja/kršitve, povračilo škode ter sprememba vedenja.

Izvajanje individualiziranega vzgojnega načrta se redno evalvira.

7.2 VZGOJNI OPOMINI – ADMINISTRATIVNE SANKCIJE

Administrativne sankcije so vzgojni ukrepi, predpisani s 60.f členom Zakona o osnovni šoli.

Praviloma naj bi administrativni vzgojni ukrep kot zadnji sledil neučinkovitim predhodnim vzgojnimi ukrepi in delovanju šole, kot jih določa Vzgojni načrt.

Učencu lahko šola izreče vzgojni opomin v posameznem šolskem letu največ trikrat. Razrednik vodi postopek izrekanja vzgojnega opomina v skladu s 60.f členom Zakona o osnovni šoli. Vzgojni opomin izreče učiteljski zbor. O izrečenem vzgojnem opominu šola starše seznani z obvestilom o vzgojnem opominu.

PREŠOLANJE UČENCA NA DRUGO ŠOLO BREZ SOGLASJA STARŠEV

Šola lahko prešola učenca na drugo šolo iz vzgojnih razlogov:

- če so kršitve pravil šole takšne narave, da ogrožajo življenje ali zdravje učenca oziroma življenje ali zdravje drugih,
- če učenec po treh vzgojnih opominih v istem šolskem letu in kljub izvajanju individualiziranega vzgojnega načrta onemogoča nemoteno izvajanje pouka ali drugih dejavnosti, ki jih organizira šola.

Če se učenca prešola brez soglasja staršev, si šola pred odločitvijo o prešolanju učenca na drugo šolo pridobi:

- mnenje centra za socialno delo,
- soglasje šole, v katero bo učenec prešolan,
- glede na okoliščine pa tudi mnenje drugih institucij.

Individualizirani vzgojni načrt učenca

Za učence, ki potrebujejo posebno pozornost in strokovno pomoč, se oblikuje individualizirani vzgojni načrt. Pri sestavi sodelujejo učenec, starši in strokovni delavci. Namen individualiziranega vzgojnega načrta je prevzemanje odgovornosti za lastna dejanja/kršitve, povračilo škode ter sprememba vedenja. Če starši učenca niso pripravljeni sodelovati, se oblikuje individualizirani vzgojni načrt brez njih.

Individualiziran vzgojni načrt vsebuje:

- jasen opis problema,
- jasno navedbo ciljev učenja in vedenja,
- načrt ustreznih pomoči učencu in posebnih vzgojnih dejavnosti,
- morebitne izjeme in odstopanja od dogovorjenih pravil,
- način spremljave izvajanja načrta,
- posledice uresničevanja oziroma neuresničevanja dogovorjenega.

8 PREHODNA DOLOČBA

8.1 VELJAVNOST

Vzgojni načrt OŠ Tončke Čeč je bil sprejet na Svetu šole Osnovne šole Tončke Čeč, Trbovlje dne 26. 9. 2023, uporabljati se začne 1. 10. 2023 in s tem preneha veljati predhodni Vzgojni načrt OŠ Tončke Čeč.

Katarina Pajer Povh,
ravnateljica

Nina Grobljar Vidmar,
predsednica sveta zavoda